

Lengauer, Włodzimierz

"Griechische Geschichte", Wolfgang Schuller, München-Wien 1980 : [recenzja]

Przegląd Historyczny 74/1, 201

1983

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych, tworzonej przez Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został opracowany do udostępnienia w Internecie dzięki wsparciu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach dofinansowania działalności upowszechniającej naukę.

Wolfgang Schuller, *Griechische Geschichte*, „Oldenbourg Grundriss der Geschichte” t. I, R. Oldenbourg Verlag, München—Wien 1980, s. 232.

Nie jest to ani żadnego typu „synteza” ani też podręcznik uniwersytecki a od tego rodzaju wydawnictw różni tę pozycję nie tylko skromna objętość. Zamierzenia serii są po prostu inne (wyszły już tomy poświęcone historii Rzymu — dzieje republiki w opracowaniu J. Bleicken a i historia Cesarstwa autorstwa W. Dalmeyma). Idzie tu o możliwie pełną prezentację aktualnego stanu badań i zarazem wprowadzenie w podstawową problematykę danej dziedziny.

Część pierwszą książki tworzy systematyczny wykład dziejów Grecji od kultury minojskiej po hellenizm i jest to właściwie nieco rozbudowany wstęp (70 stron) lub w najlepszym razie esej dający pojęcie o podstawowych wydarzeniach i zjawiskach po to, aby lepiej pozwolić czytelnikowi posługiwać się jej dwoma następnymi partiami.

Część II zatytułowana „Grundprobleme und Tendenze der Forschung” (s. 71—167) jest właściwie zasadniczym trzonem omawianej książki. Jest to coś więcej niż tylko *Forschungsbericht* bo przynosi nie tylko informację o stanie badań, ale też i wyczerpującą, kompetentną charakterystykę bazy źródłowej z wprowadzeniem w specyfikę warsztatu historyka starożytnej Grecji. Autor daje krytyczne przedstawienie nowszych badań, poruszonych problemów, charakteryzuje podstawowe stanowiska badawcze, wskazuje na ich różnice, sygnalizuje dyskusje i niejasności. Lektura tej części daje więc też pojęcie o możliwościach i granicach naszego poznania umożliwiając zarazem formułowanie pytań i tematów badawczych.

Więcej niż tylko uzupełnieniem całości jest bibliografia potraktowana przez autora jako odrębna, trzecia część pracy (s. 169—207). Obejmuje ona w układzie odpowiadającym konstrukcji dwóch pierwszych części 812 pozycji. Są to w zasadzie prace wydane do lat 1977—1978 choć pojawiają się sporadycznie także pozycje z roku 1979. Podobnie jak i w drugiej, podstawowej części książki, tak i tu autor skupił uwagę zasadniczo na nowszych i najnowszych pracach chociaż uwzględnił z literatury starszej wszystkie dzieła klasyczne oraz nawet i mniej znane ale do dziś w jakiejś mierze aktualne. Nie trzeba dodawać, że nawet przy uwzględnieniu tylko piśmiennictwa z ostatnich dwudziestu — dwudziestu pięciu lat byłoby autor skazany na konieczność surowej selekcji. Tak się więc i stało, ale bibliografia znakomicie oddaje tak całość problematyki jak i szeroki wachlarz prądów badawczych.

Można więc tylko podziwiać erudycję i odczytanie autora zazdroszcząc mu też z lekka dostępu do literatury naukowej. Przede wszystkim należy stwierdzić, że ten niezmiernie pożyteczny tom jest pozycją ze wszech miar udaną. Stanowić może świetne uzupełnienie warsztatu specjalisty, ale też i znakomite wprowadzenie dla laika czy studenta. Jest to też niezastąpiona lektura dla historyka innych epok pragnącego zobaczyć, co ciekawego dzieje się u sąsiada.

W. L.